

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

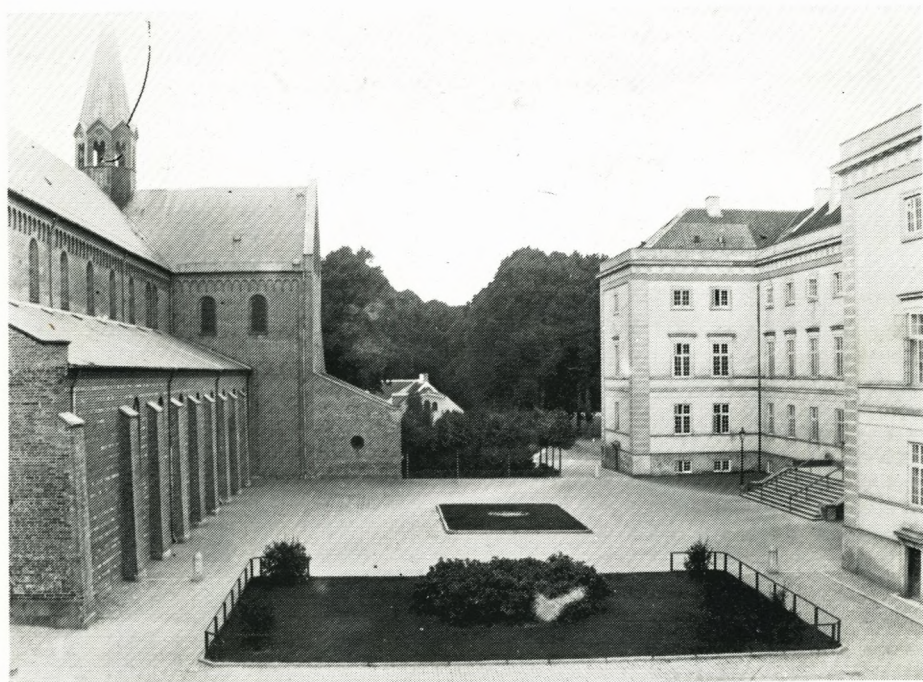
SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Maj

Årgang 76 . Nr. 5

1991

Kirken, Akademiet og Fratergaarden 1909. Brøndhuset blev først rejst i 1912.

PER KIRKEBY

MALERIER
OVERMALINGER
AKVARELLER

23. MARTS TIL 3. MAJ

Igennem en årrække har vi interesseret os for Per Kirkebys arbejder. En overbevisende retrospektiv udstilling på Museum Ludwig i Köln i 1987 hører til blandt de største kunstoplevelser, vi har haft. Udstillingen gav os ønsket om en dag at kunne vise en udstilling af Per Kirkeby i galleriet.

Siden besøget på Museum Ludwig har vi formidlet en række af Per Kirkebys værker til museer og private samlinger. Vi har været glade for at kunne låne nogle få af disse værker i forbindelse med den udstilling, vi nu viser. Til udstillingen har vi også fået samlet en del arbejder, som vil være til salg.

Hovedvægten af udstillingen er lagt på malerier, med værker fra både 60'erne, 70'erne og 80'erne. Men der er også nogle enkelte tidlige akvareller, samt enkelte overmalinger, som man sjældent har lejlighed til at se.

GALLERI FAURSCHOU

ST. STRANDSTRÆDE 21 · DK 1255 KØBENHAVN K.
TELEFON 45 / 33 91 41 31 · TELEFAX 45 / 33 91 11 86

ÅBNINGSTIDER: TIRSDAG-FREDAG: 11-18 · LØRDAG: 11-14

Sorø Akademi - tugtens og dannelsens skole

Af Hans Andersen (S 51), kulturredaktør ved Jyllands Posten.

Per Salling (red.): Fra tugtens tid. 464 sider. Pris: 300 kr. Borgens Forlag.

I det danske undervisningsbillede er der skoler, der skiller sig ud med en særlig berømmelse. Navnkundighed, ville man sige i ældre tid. Det gælder et par københavnske med klang af forrige århundredes idealer, efterslægt og borgerdyd, og et par katedralskoler i provinsen med sekler bag sig, men de overgås dog alle af Danmarks to gamle kostskoler, Herlufsholm og Sorø Akademi. Begge med dybe rødder i dansk historie og europæisk dannelsesstradition og ikke en lokal udgave af et engelsk velhaversystem.

Sorø Akademis Skole er en verden for sig. Dens præg er i nogen grad blevet udvisket af de sidste tre årtiers skæbnesvangre nivellering og socialdemokratiske tankegang, men efter en fatal nedgangsperiode i halvtredserne, som ejendommeligt nok blev standset og udbedret i det såkaldte ungdomsoprørs halvfjerdserie, har skolen fundet sin særlige bestemmelse påny, så vidt det da overhovedet er muligt.

Et af de soranske kendemærker er, at eleverne - gammelsoranerne - viser *sammenhold* som næppe nogen anden dansk skoles klientel. Det har hverken logens eller klanens tegn med sløret sammenspisthed og fælles overlegenhed, men er et elskværdigt kammeratskab og normsæt, grundet i de kvaliteter, som Sorø Akademi stod for for eleverne. Dreng- og ungdomsårenes næsten familiære fællesskab på en skole, der også er et andet hjem, giver sig naturligvis til kende siden, men den særlige soranske kvalitet udtrykkes måske bedst i ordet *dannelse*.

Lærdom i enkeltfag, i naturvidenskab og humaniora, var naturligvis et mål med en skolegang, der førte til studentereksamen, men for akademiets alumner fyldte

en overordnet sammenhæng tilværelsen, et samspil mellem lærdoms udstråling og miljøet, mellem lærerkræfternes pædagogiske og private egenskaber, mellem stedets atmosfære og dets rige virkelighed i sportspladser, biblioteker og landskabelig komfort og mellem tradition og hverdagsadfærd. Der var akademitjenere til at pudse de sorte sko et årti efter anden verdenskrig, men der var også stærke krav til personlig *ansvarlighed*.

Når gammelsoranere i dette bind erindringer om deres år i Sorø - hentet fra generation efter generation mellem 1822 og 1962 - meget lidt hæfter sig ved den egentlige undervisning, men fortæller om tiden, om deres soranske liv, skyldes det netop dette, at uddannelsen var en given ting, og at det for de fleste blev dannelsens år.

Det kunne være »tugtens tid«, i den nyere betydning af ordet, opdragelse med strengthed og håndfasthed for at opnå lydighed og respekt, og det vil mange skrive under på. Men Per Salling, der har redigeret bogen og fundet frem til dens 49 erindringsstykker, tænker nok med bogens titel især på ordets oprindelige valør, hvor tugt betyder at give børn og unge *gode sæder, passende opførsel og dannelse*. Ikke idealer, men hjertets og hjernens virkelighed.

»Fra tugtens tid« er en overordentlig spændende og levende bog - også for andre end gammelsoranerne. Kulturhistorisk møder man skoleliv under disse særlige, men for hver epoke alligevel karakteristiske omstændigheder gennem mere end 150 år - fra enevældens til konformitetens dage. Skolehistorisk anes vekslende pædagogiske synspunkter - kulminerende med de fatale år, som var Sigurd Højby's rektorat fra 1954 til 1958, og hvor alt, hvad der var hentet ind og bygget op, nær var blevet lagt øde. Den senere undervisningsinspektørs (!) manglende sans for det soranske og hans enevældige demokratiseringsproces er et mørkt kapitel i akademiets historie.

Forfatteren Jan Stage, elev på akademiet i disse år, skriver herom, men ikke mindre om de problemer over for kvindkønnet, som han (og andre) mener, miljøet gav sine drenge. Han vil dog ikke direkte give årene i Sorø ansvaret for sin generations mange skilsmisser, men »siger blot, at opstarten op gennem gymnasiet bød på en række kønslige hurdler«. Nu skulle det så være løst - tror man måske - for i dag er der masser af piger, kostskolepiger i Sorø.

En bred vifte af kendte gammelsoranere er repræsenteret i Per Sallings udvalg. Carl Bagger, Christian Wilster, Sophus Schandorph, Kristian Zahrtmann, Herman Bang, K. K. Steincke, Hans Kirk, Hartvig Frisch (han var lærer), Aksel Dahlerup og Mogens Boisen er iblandt. Hans Kirk forblev en outsider, der hadede Sorø og Skolen, mens K.K.Steincke oplevede den i sine erindringer i et kærligt/kritisk lys, som præger de flestes bidrag. Mogens Boisen summerede som 74-årig sin erfaring om Sorø Akademi som livsform op i disse linier:

»Jeg har efter evne iagttaget alle min årgangs 42 studenter livet igennem og set, hvad skæbnen gav dem, for de allerflestes vedkommende glæde ved livet, tilfredshed med nåede mål«.

Tysk feltpoliti på Store Plads - men kun 10 meter inde!

Af A. E. H. Realist 1942

9. april 1940: Tredie mellem a og b havde gymnastik de to første morgentimer, og eftersom vejret var fint med høj sol og stille vejr, gik man i gang med cricketspillet på Store Plads.

Lærer Thomsen havde sendt den ene af klasserne ud til sløjdhaven ved Filosofgangen for at vende jorden til den forestående forårssåning - alt var som sædvanligt fredfyldt og smukt.

Ingen anede, at den tyske værnemagt lige siden solopgang havde passeret Albertistøtten i udkanten af Sorø på vej mod hovedstaden, og at tyske bombemaskiner i store formationer havde overfløjet byen og Akademiet, hvor vi andre af gode grunde lå i dyb søvn.

Der blev slået adskillige »ridehustavere«, hvor tagstenene til alles fryd raslede

ned. Thomsen var i færd med at pudse sine briller, hvilket var ensbetydende med, at han om kort tid ville sætte kurs imod sløjdhaven for at efterse, om alt gik vel til derude.

Klokken var lidt over 9, da spillet pludselig stoppede. Alle stirrede på en mærkelig motorcykel med sidevogn, der lige var kørt igennem Klosterporten. Den holdt ca. 10 meter inde på Akademiets grund. To grønklædte personer med motorbriller og maskinpistoler over maven samt metalskilte hængende ned fra halsen, gloede mistænksomt på sceneriet.

Thomsen satte kursen over imod de nysgerrige »besøgende«, og i stilheden kunne vi andre høre, at han talte tysk med dem og havde en palaver, der vel varede i godt 5 minutter.

At det var soldater af en eller anden slags, kunne vi jo ikke undgå at konstatere, men at de var *tyskere*, var der ingen af os, der havde drømt om!

Spændingen var intens - den første konfrontation med tyskerne på Akademiets grund - lidet anende, at der skulle gå fem onde år og en lille månedes tid, inden de atter passerede Albertistøtten i byens udkant, men denne gang til fods og ud af landet.

Pludselig vendte motorcyklen om, og Thomsen kom løbende - formodentlig den første og eneste gang i sit liv - midt ud på løberen imellem de to gærder!

Alle blev omgående beordret tilbage til vores klasseværelser på skolen og forblive der, indtil han selv ville dukke op. En dreng blev i løb beordret ud til Frugt-haven for at få klassen dér tilbage til Akademiets. Thomsen satte derefter kursen direkte imod rektorboligen.

Tilbage i klasseværelset uden »snydere« for et stykke tid var der jo en værre ståhej. Der gik vel godt 20 minutter, førend vi pludselig til vor store rædsel opdagede »Fatters« ansigt i dørens glasrude.

Der blev helt stille, og for anden gang den dag blev vi målløse. Fatter forsvandt pludselig uden at komme ind. Kort tid efter, med jævne mellemrum, dukkede hovederne af flere »snydere« op foran vinduet, men de kom ikke ind! Først da blev vi klar over, at der var noget ravruskende galt under optræk.

Tiden var inde til, at der skulle ringes til frikvarter, men ringningen kom ikke, måske den eneste gang i Akademiets historie?

Der gik vel godt halvanden time, inden Thomsen pludselig åbnede døren og med en alvorlig mine sagde: »Følg mig! Vi skal op i festsalen, hvor rektor (Raaschou-Nielsen) vil tale med jer«.

Da vi kom ud på stengangen, var der en underlig stemning. Der var ingen råben, som der plejer at være ved frikvarterer. I blind tillid til vor lærer, i dette tilfælde Thomsen, fulgte vi stille efter ham. Mange år senere gik det op for mig, at vi »un-

ger« lige fra starten af på Akademiets bevist og ganske langsomt blev oplært i disciplin og tillid til ens overordnede, når der var alvor med i spillet - uden at vi anede det!

»Danmark er her til morgen blevet besat af tyske tropper«, lød det fra rektor - og så fulgte oplæsningen af diverse forholdsordrer, som alle kender. Herefter bekendtgjorde rektor, at al skolegang var aflyst resten af dagen - ligeledes en historisk kendsgerning, der aldrig var sket før, og som forhåbentlig aldrig vil gentage sig med en fjendtlig besættelse som baggrund!

Dette allerførste »besøg« af den tyske værnemagt - godt nok kun få meter inde på selve Akademiets grund i begyndelsen - blev indledningen til en kamp for Danmarks ret til at leve som et frit og selvstændigt land, hvor soranere overalt på land, til havs og i luften gjorde deres pligt, såvel i modstandsbevægelsen som indenfor de vestlige allieredes styrker.

Mange mistede livet - enten ved henrettelser eller i åben kamp. De gjorde blot deres simple pligt i overensstemmelse med deres egen fornuft og samvittighed: at kæmpe for vort land! - Og deres indsats var ikke forgæves! Måtte mindetavlen på stengangen give de kommende soranere noget med hjem til eftertanke, netop fordi evig årvågenhed *stadig* er frihedens pris - men *under ansvar!*

SAAB
Specialværksted

SAAB 96, V4 og
andre biler
toprenoveres og
sælges.

NIELS THIELE
Automobiler
Frederikssundsvej 151
3660 Stenløse
Tlf. 42 17 00 72

Én gang til ... og så ikke flere løngange! Af Paul Rantzau (R 37)

En afslutning på »løngangs-snakken« bebudedes i marts-nummeret; den bringes hermed i form af et *tilbageblik* på, hvad der tidligere er skrevet om emnet, og en *konklusion* i lyset af de senere års undersøgelser.

De soranske publikationer *Skoleprogrammerne/Aarsskrifterne* (fra 1842 til 1981) hvor de afløstes af *Phoenix* (fra 1981 til 1990); *Soransk Tidsskrift* (fra 1865 til 1912) og *Soraner-Bladet* (fra 1/4 1916-) er gennemgået for oplysninger om fund / udgravninger / undersøgelser på klostergrunden. Resultatet er bemærkelsesværdigt: Kun yderst lidt af interesse er omtalt i ældre tid, men det har sin naturlige forklaring i, at man først i de senere år har foretaget *systematiske* udgravninger. Tidligere fandt man noget ved rene tilfældigheder: gravninger med et helt andet syfte end bygningsarkæologiske undersøgelser. *Aarsskriftet* lægger meget symptomatisk for ved, for første gang, i 1905!, at omtale en egentlig udgravning forårsaget netop af et tilfældigt fund.

Soransk Tidsskrift har i sit sidste bind fra 1912 en interessant artikel med reference til artiklen i årsskriftet 1905. I *Soraner-Bladet* står den første artikel med relation til vort emne i årgang 1939.

Lad os se lidt nærmere på, hvad de ovennævnte kilder har at berette.

Aarsskriftet 1905 har under »Forskellige Meddelelser« på side 71 en interessant oplysning: »Ved Gravning i Skellet mellem Skolegården og den lille Legeplads (før Elevhaven) fandtes mærkelige Grundvolde til en Del af den gamle Ringmur omkring Klosteret. Forskellige Fotografier af det udgravne, taget af Musæumsassistenten Dr. Mackeprang, er skænkede til Skolen«. De findes på Akademiets Bibliotek.

Mouritz Mackeprang (1869-1959) er soraner (S 1888), han blev senere enedirektør for Nationalmuseet (1922-1938).

De ovennævnte betegnelser *Skolegården* og *Lille Legeplads/Elevhaven* må

forklares nærmere for unge videbegærlige læsere: Vi kaster op i *Soransk Tidsskrift*, bind 6, 1912, side 73, her finder vi en interessant indledning til »Breve fra . . . Conrad Harhoff«, skrevet af lektor *F. C. Matthiessen* (1855-1931) student fra Sorø 1875. Vi får at vide, hvad en vandringsmand i året 1810 (dvs. tre år før det Thurah/Rosenkrantz'ske akademis nedbrændte) havde for øje, når han ad Filosofgangen kom ind på Akademiets område: » . . . forbi enden af Danneskjolds allé, videre gennem det korte stykke lindeallé lige op til *skolegården*. Denne var begrænset mod syd af pavillonen (Ingemanns Hus) og dens udbygninger og have, mod øst af et stakit fra denne haves nordøstre hjørne over mod det sted, hvor nu avlsgårdens vestgavl står, mod nord af den nord-østlige pavillon, der lå der, hvor senere Ingemann blev begravet, og denne pavillons have, der strakte sig ned til Danneskjolds allé over avlsgårdens terræn, mod vest af hovedbygningens østfløj«. - I en fodnote, der relaterer til skolegårdens stakit mod øst, anføres: »Der var oprindelig en mur, hvis fundament blev afdækkede og kortlagte 1904-05. Når den er nedrevet og erstattet med stakit er uvist. Om de var der endnu 1810 og først blev nedrevet efter branden, har jeg ikke kunnet skaffe oplyst«. - Vi får her at vide, at murens fundament blev kortlagt! Hvor mon dette materiale befinder sig? Sammen med Mackeprangs fotografier (på B.A.S.?) et overordentlig interessant dokumentarmateriale, for noget tyder på, at denne mur-/murværk står i forbindelse med en kloakrende (»vandleddning«) fra klostertiden (se nedenfor under S.B. 1939).

Om *Lille Legeplads/Elevhaven* skriver rektor *Bartholomæus Hoff* (1840-1912), (rektor 1894-1911) i *Aarsskriftet 1906* under »Forskellige Meddelelser«, på side 83: »For Bevilling paa Finansloven vil i Sommerferiens Løb den gamle *Elevhave*, som i mange Aar kun har været brugt til Legeplads (P.R. dvs. den lille legeplads;

den store legeplads er nutidens »Store«, blive reguleret som Boldplads (P.R. lig med nutidens »Grønne«). Vejen, som nu gaar tværs over Pladsen, vil blive ført udenom den. Kegelbanen, som i flere Aar kun har været lidet benyttet, vil blive staaende foreløbig som et Skur for dem, som leger paa den ny indrettede *Lille Legeplads*. En Plan om at gøre den til Hjulstald, kunde ikke udføres . . . « - Her må atter hidsættes en oplysende note til den videbegærlige læser (som *Ridderen* sagde): Den »Kegelbane« som lidt ældre akademister så tydeligt erindrer, og som blæste om i 1975), var ikke den gamle, som Hoff omtaler, men et halvtag til brug for sportsmændenes omklædning. Med ordet »Hjulstald« mener Hoff »Cykelskur«! Han kunne ikke lide ordene *Cykel* og *Cykling*, de blev erstattet med *Ridehjul* og *Hjulridning*! Det er ikke mange år siden, at der i Akademihaven stod et af Hoffs skilte med inskriptionen: *Hjulridning forbudt* - skade at et så morsomt skilt gik al kødets gang! Er der mon nogen nulevende soranere, der kan huske det?

Inden jeg går over til at berette om, hvad *Soraner-Bladet* skriver om vort emne, er det mig en kær pligt at rette en hjertelig tak til *Jørgen Tholl* '33, der tålmodigt har kastet op i de ældre årgange for min skyld! Thi Tholl er den lykkelige ejer af et komplet sæt af vort skønne organ, som ikke sådan er at finde på det lokale bibliotek i nærheden! Tholls kammeratlige hjælp har sparet mig for en masse ulejlighed!

Soraner-Bladet registrerer for første gang et arkæologisk fund - på Grønne Plads - i 1939, side 62 og 80; det kunne tyde på, at det har sammenhæng med det, som *Mackeprang* fotograferede i 1905. *Sorø Amtstidende* har den 22. juli 1939, side 6, en udmærket beskrivelse - under overskriften »Et stenfund paa Grønne Plads« - af hændelsesforløbet: »Paa Akademiets »Grønne Plads« stak der sten op, som generede Fodboldspillet, hvorfor adjunkt *Jørgensen* bad Akademigartner, Lektor *Georgsen*, om at lade dem fjerne.

Da man forleden skulde fjerne dem, opdagede man, at Underlaget ikke var andet end Sten, hvorfor man, som Skik og Brug er, underrettede Nationalmuseet om Fundet, og i Gaar kom Konservator *Linde* (P.R. Peter Linde: 1888-1958) herved for at undersøge Fundet, men det gav, efter hvad Lektor *Georgsen* oplyser overfor os, intet Resultat af Interesse, hvorfor Nationalmuseet kunde slutte sine Undersøgelser her. Der blev fundet nogle Potteskaar fra Dronning Margrethes Tid, men ogsaa en Kridtpibe fra Chr. IV.s Tid, hvilket tyder paa, at der senere er sket en Opfyldning paa dette Sted. Stensætningen af Kampesten og med Munkesten imellem, som andet her, viser, at det var et Fundament, man var stødt paa, men til hvad kan ikke siges. Tillige kunde man se, at Fundamentet gik helt ned til den gamle Søbred, som altsaa i sin Tid har gaet her. Fundet bliver arkæologisk kortlagt ligesom alle den Slags Fund paa Akademiets Grund, og det kan saa måske senere være med til at fortælle noget om Historien paa dette Sted«. - Den 18. oktober meddeler bladet, at: »Sorø Akademi (lader) for Tiden foretage nogle Ændringer, saaledes graves der ud ved Siderne (P.R. af »Grønne Plads«, for at selve Pladsen kan blive større . . .«, men der meldes ikke i denne forbindelse om arkæologiske fund. Den 19. oktober skriver bladet: »Det vil erindres, at man i Sommer paa »Grønne Plads« ved Gravning støde paa en Stensætning af Kampesten og med Munkesten imellem, og at Konservator *Linde* fra Nationalmuseet var herved for at se paa det og arkæologisk kortlægge Fundet, uden at det derfor kunde oplyses, hvad Hensigten har været med denne Stensætning. Man har nu i Efteraarsferien foretaget yderligere Afdækninger, hvorved der ogsaa er fundet adskillige gamle Skaar af forskellig Art, og det er nu Mening, at Konservator *Linde* engang i næste Uge kommer hertil for at undersøge dette Fund og i det hele taget, hvad Afdækningen har vist. Der kan være tale om, at den gamle Vandledning har gaet her, og hvis dette

er Tilfældet, saa synes den tidligere Kortlægning ikke at være helt rigtig.

Med »Vandledning« kan der i denne sammenhæng ikke menes »drikke-vandsledning«, men »spilde-vands-ledning« - drikkevandet toges fra brønde fx. Fraterbrønden. Den 26. oktober 1939 bringer bladet på side 6 under overskriften »Mølle-diget har gaaet gennem Danneskjoldsallé« nogle oplysninger, hvoraf det synes at fremgå, at man taler om TO forskellige afdækninger: »Konservator *Linde* fra Nationalmuseet var i Gaar i Sorø, hvor han sammen med Akademigartner, Lektor *Georgsen*, saa de Afdækninger, som i Efteraarsferien er blevet foretaget ved »Grønne Plads« og ved Danneskjoldsallé. Lektor *Georgsen* oplyser overfor os, at man endnu ikke har fundet andet end Mølle-diget, som man nu med Bestemthed véd er en Kanal, der gaar gennem Danneskjoldsallé 3 Meter nede, men det vides endnu ikke, om Vandet i Diget har løbet frit eller gennem Rør«. - Oplysningen er underfundig: Hvor er det egentlig, man fandt det »fundament« m.m.? En kanal »gennem« Danneskjoldsallé tyder på manglende lokalkendskab, med mindre man da med »gennem« mener »på tværs af, for enden af«, for dét ville have passeret med Mølle-digets indløb på den nuværende akademigrund! Formentlig vil en nærmere granskning af Nationalmuseets rapporter bringe de tiltrængte videnskabelige oplysninger om dette og andre »hull-fænomener« på kloster-området.

Soraner-Bladet og *Phoenix* indeholder til dato ingen artikler om ledningen, der førte bagvandet fra vandmøllen under/forbi klosterets hovedbygninger (quadrum). De siden 1957 under ledelse af museumsinspektør *Tage E. Christiansen*, død 1984, foretagne interessante udgravninger, der sluttede med fundet af klostermøllen, og som førte til den skelsættende nyvurdering af Mølle-diget og baggrunden for dets bygning, hører ikke under denne artikels »længangs-kloaklednings-ømne«, men vil indgå i en kronologisk oversigt over bygningsarkæologiske fund/udgrav-

ninger på klosterområdet, som jeg vil vende tilbage til senere.

Men inden vi slutter, bør en 287 år gammel øjenvidneberetning om den soranske længang fremdrages. *Erik Sanders* '41 - medarbejder ved Soraner-biografier 1901-1906 - (hvad han ikke ved om gamle soranere, er simpelt hen ikke værd at vide!) står som soransk længangs-pionér: I en interessant artikel i S.B.s december-nummer 1973, side 140, »Længangen under Sorø Sø«, fortæller han, at han i en gammel slægtsbog fra 1755 (desværre angiver han ikke bogens titel, trykkested og -år) har fundet følgende passus skrevet af sognepræsten i Ørbæk (171:-1767) *Rasmus Pedersen Winther*:

»Jeg reiste saa med disse mine Disciple d. 9. Mai 1704 først til Sorø Closter, hvor deres meget dydefulde Moster Madame Ingeborg Dobbeltsteen var udi Ægteskab med velædle Seigneur Melwiig, da Forstander paa Sorø Closter. Vi bleve derfor liggende paa Sorø i nogle Dage, og imidlertid besaae jeg Closterets Kirke, Closterets Bygninger, Portaler, Philosophiske Gang, og den Løngang under Søen, hvoraf var at see ikke alene Ruiner, men endog kiendelige Spor, at den Gang havde gaaet langs under Søen«.

Closterets Portaler kan næppe have været andet end munkegangen (ámbitus), og ved den Løngang under Søen . . . at den Gang havde gaaet langs under Søen skal nok forstås, at gangen har gået langs med (parallelt med) Søens bred, men under vandspejlets højde. Hvor tæt ved den daværende bred »længangen« har ligget, er et åbent spørgsmål, som venter på sin løsning. *Sanders* konkluderer: »Vi ved, at længangen under Sorø sø - fra Sorø kloster til Antvorskov kloster! - kun er et sagn. Vi må gå ud fra, at det, sognepræst Winther har set, er rester af den ydre ringmur, som jo også kransede kloster og skole til søsiden. Men det bliver beretningen ikke mindre interessant af. Er der nogen, der kan give oplysninger om dette »længangs-sagn?« - I S.B.s februar-nummer 1974, side 16, tager *K. V. Palslev* '08 tråden op i

et indlæg »Løngangen under Sorø Sø«:

». . . Selv om jeg ikke ved mere om selve Sagnet, end at det eksisterer, kalder Spørgsmålet mig dog frem, i det jeg kender, hvad der måske kan være Kilder til Sagnet. I 1907, da jeg havde den Glæde

i Gymnasiet at bo hos Rektor Bartholomæus Hoff . . . viste han mig en Dag nede i Husets Kælder den nordlige Ende af Løngangen, en ca. 2 m bred og mindst 1,5 m høj hvælvet murstensbygget Gang, der dog var lukket ca. 2 m inde i Mørket.

(Fortsættes i juni-nr.)

Sidste nyt dernedefra

Nu er det vedtaget, at Akademiets Hovedbygning skal pudses hvid. De nødvendige midler er sikret, og der skal snarest holdes licitation. Den første halvdel af arbejdet skal udføres i sommerferien i år, og den anden halvdel i sommeren 1992. Den gamle cementpuds skal bankes af, og nyt kalkpuds sættes op. Der er lavet nogle prøver på sydsiden af Hovedbygningen, og prøvefladen ud for spisesalen lige ved Ingemanns Hus viser, hvordan facaden kommer til at se ud. Det bliver smukt!

Festsalen

blev sidst malet op i 1902-03, og nu trænger den hårdt til en hovedstandsættelse, som Stiftelsen Sorø Akademis direktion har påtaget sig at lade Stiftelsen betale. Ved samme lejlighed bliver maleriet af Frederik VI, malt af Eckersberg, flyttet til sin oprindelige plads på Festsalens vestlige langsideside, mens Frederik II flyttes til hjørnet ved døren ind til Grønne Sal.

Som naturligt var blev den ved Hovedbygningens indvielse i 1827 regerende konges portræt, som kongen selv havde betalt med 800 rigsdaler, anbragt på hæderspladsen, men må være flyttet ved istandsættelsen i 1902, fordi rektor Hoff var grundigt træt af, at de bevilgende myndigheder brugte Akademiets midler til Skolen uvedkommende formål med den motivering, at disse midler var til rådighed, fordi »den akademiske indretning« var blevet nedlagt i 1849.

Af den grund ønskede Hoff at understrege, at det var Frederik II, der havde grundlagt drengeskolekolen, der stadig trivedes, mens de forskellige akademier ikke var levedygtige.

Alt taler for, at det er rektor Hoff, der

har ladet de to malerier bytte plads. Hvem skulle det ellers være?

Nu anvendes Stiftelsen Sorø Akademis midler udelukkende til gavn for Skolen i henhold til fundatstillægget af 1973, og derfor er det rigtigt at flytte de to malerier til deres oprindelige, historisk korrekte plads.

I Festsalens indrettes også trinløs regulering af belysningen, og kongelig bygningsinspektør *Karsten Rønnow* har tegnet en række lamper i stil med dem på Stengangen til ophængning i gangene, hvilket også er en gave til Skolen fra Stiftelsen.

Skolebestyrelsen

Rektors forslag til en sådan bestyrelse er godkendt af undervisningsministeriet. Den får 11 medlemmer, hvoraf én gammel elev, der vælges af Soransk Samfunds bestyrelse. Nærmere herom senere.

Red.

Frokosten den 7. marts

Det er altid med forventningsfuldt sind, man begiver sig til Soraner-frokost: Hvem vil man møde, som man ikke har mødt før? Hvem vil støvne hid fra - som *Krudtpeter* sagde - Ind-, Ud- og England? Vil det blive en frokost ud over det sædvanlige? Ja, det vil! *Ingen* Soraner-frokost er »sædvanlig«, de er *alle* i bund og grund »usædvanlige«! Under hver eneste frokost sker der altid noget uventet, overraskende . . . selvfølgelig kan det synes overraskende, at en håndfuld »gamle kendinge« altid møder op - de hindres kun af katastrofale hændelser såsom uopsætteligt arbejde eller alvorlig sygdom og sotteseng. Disse

trofaste »gamle« er ej gamle årgange (en gammel soraner er evigung!), hun/han kan være fra århundredets første årtier, og - som i dag - fra det sidste: TO hulde møer af årgang 90 (!) mødte op som førstegangsgæster og udvirkede et sandt temperamento con spirito hos de nærmestsiddende! De to søde soraner-piger fulgte også med til Nachspiel: de befandt sig tilsyneladende godt; de lovede at komme igen og at fortælle andre af samme årgang en masse godt om fænomenet Soraner-frokost.

Vi var 11 fremmødte, og bestyrelsen lod sig repræsentere på bedste vis, hvilket overvældede os med taknemmelige følelser:

Nestor *Arne Stauning* '29; næst-nestor *Jørgen Tholl* '33; tredjeældst *Paul Rantzau* '37; *Hans Birger Mitens* og *Robert Riis* '41; *Thyge Winther-Jensen* '54. Resten af forsamlingen var lutter ungdom: *Poul Andersen* '60; *Klaus Runge* og *Lasse Tryde* '87 samt søstre Helle og *Lotte Grønbech* '90 der blev udnævnt til dobbeltrosinen udi pølse-enden.

Det traditionelle ritual blev udført til punkt og prikke; det konstateredes, at »vor« melodi til »Jeg veed ... betegnedes som »den gamle«; på Akademiet bruges *Max Sydendals* '79, der efter min mening er den bedste, men som jo, for os bedagede, ikke er en del af *vort* soraner-liv ... cambian los tiempos, y nosotros cambiamos con ellos, som de siger på vulgærsproget i Hispania, og det skal jo nok ha' sin rigtighed! Vi talte om så mange »spændende« emner, at referat er umuligt, og pludselig stod bortførelsen af de tvende søstre for døren, det blev dog ikke til le sérail, men til »Erik den Røde« (hvilken modsætning!), og her var alt ved det gamle. Her blev de to novicer belært om, hvad vi bedagede forstår ved det »rigtige« Sorø i.e. en anstalt hvor alskens puerilia blev udøvet af såvel elever som »snydere«, og hvor kindheste og svirpende spanskror hørte til dagens uorden håndhævet af et lærerkollegium så egenartet, at det kun havde eksistensberettigelse i hin fjerne tider, hvor »tonen« og idealerne var

vidt forskellige fra nutidens. Historierne fra disse gamle dage - som nogle forbander, andre velsigner, men som ingen intet forhold har til - flød fra vore læber; intet gammelt øje var tørt, de unge morede sig, fordi vi morede os, og fordi det drejede sig om vort fælles »Sted«!

Tør jeg nævne, at *Tholl* atter fortalte om acetylenen i frøken *Rauns* natpotte og »lektorens« (Huberts) reaktion om morgenen derpå? En række historier med *Fatter* som det naturlige centrum blev også luftet, med stor succes i øvrigt! Vi gamle blev så inspirerede af vor egen snakken, at de unge knap nok fik indført et ord ... men vent, deres tid kommer! Og indtil da venter vi på, at de i stimevis kommer og fortæller os om alt det sjove, der sker på Akademiet af i dag. I, og snyderne m/k, skal være velkomne!

Paul Rantzau (37).

Frokosten den 4. april

Lærde klassiske filologer har fundet ud af, at udtrykket *non scholae sed vitae* er en senere forvanskning af *non vitae sed scholae*, hvilket lyder nok så fornuftigt ret beset! Måske finder man en vakker dag ud af, at det ikke er så nødvendigt at sejle som at lære noget - og så er vi tilbage ved udgangspunktet, *skolen*, hvor vi lærer for livet. Forskningsbibliotekar *Christian Glenstrup* ('48) var dagens taler over emner *Hvorfor skal vi have et dansk skolemuseum?*, og det havde kaldt femten til »Prag« for at høre på. Den opmærksomme læser af deltagerlisten vil straks bemærke, at ingen soraner-piger var iblandt os ... vi manglede den traditionelle *søde rosin* ... og det var en skam! Men til majfrokosten dukker de op, tro det om I vill! De femten var følgende:

Nestor *Knud Hauerslev* '23; *Christian Bruhn* og *Ebbe Nybroe* '31; *Børge Sevald-sen* '32; *Hans Jørgensen* og *Jørgen Tholl* '33; *Paul Rantzau* '37; *Palle Christensen* '38; *Hans Birger Mitens* '41; *Finn Harlang* '45; *Christian Glenstrup* '48; *Carl*

Hanson '51; Niels Henriksen '53; Klaus Runge og Lasse Tryde '87.

Glenstrup begyndte sit foredrag med et tysk citat: »Schule halten ist Welt gestalten« - sande ord - skolen er den kulturelle baggrund for vor opvækst og dermed også den kulturelle baggrund for vort land! En kreds har arbejdet i mange år med etableringen af et dansk skolemuseum, der skal illustrere baggrunden for skolegangen, der jo skifter uafsladeligt gennem tiderne. Men samtidigt bliver skolen bindeleddet mellem generationerne. Skolen er mange ting: Sociale opgaver giver stof til at forme skolen, og omvendt former skolen eleverne, giver dem »dannelse«, d.v.s. en baggrund til udvikling af evner og kræfter til formning af karakteren og til tilegnelse af kundskaber, der rækker ud over tid og sted og øjeblikkets aktuelle krav. Et dansk skolemuseum må tage sig af alt dette. Besøger vi alment kulturelle museer, konstaterer vi, at de alle har taget skolen i betragtning; men det er kun enkelte sider, der beskrives, ikke skolen i *hele* dens mangfoldighed! Dette er det danske skolemuseums opgave.

Men vi er ikke de første. Da Danmarks Lærerforening blev startet i 1874 af Peter Andersen Holm (1844-1901), Christian Andersen Thyregod (1822-1898) og *Emil Sauter* (1832-1901), indså Sauter klart, at skolemateriellet havde en stor betydning; han foretog flere udenlandsrejser og gjorde sig bekendt med, hvad der blev anvendt i de førende europæiske lande, og han indrettede på loftet i Gladsaxe Rytterskole Danmarks første skolemuseum, der i 1887 blev til Dansk Skolemuseum med Sauter som inspektør. Museet var højt estimeret i udlandet, men her hjemme fik det en krank skæbne; det blev flyttet fra sted til sted. Undervisningsministeriet resolverede endelig, at den skolehistoriske samling skulle ophæves! Genstandene blev stuved væk på et loft i Frederiksberg Allé; de havnede omsider i Århus, i Den Gamle By, hvor de blev deponeret. Men her havde de kun lidt at gøre, i Købstadsmuseet, de stammede jo fra landsby-

skoler, og det endte da heldigvis med, at tingene havnede i Danmarks Pædagogiske Bibliotek på Lersø Parkallé 101, hvor de nu bliver restaureret og udstillet; det har resulteret i, at vi nu har forbindelse med udenlandske forskere, da tilsvarende samlinger i udlandet har været udsat for endnu grovere vilkår. Danmarks Pædagogiske Bibliotek er nu det eneste sted (!), hvor mange ting er bevaret, ting, der er udslettet simpelt hen!

Der er nu nedsat et udvalg til gennemgang af samlingen, der selvfølgelig skal bevares og som bliver kernen i et Dansk Historisk Skolemuseum. En kreds arbejder med at etablere nogle levende udstillinger, der kan vise »skolen« i hele dens mangfoldighed, d.v.s. *hele* skolesystemet fra børnehaveklassen til gymnasiet - hele skolens liv fra forældre til skoleledere, *alle* medarbejdere fra pedel til rektor; men også *hvordan* skolen har været til forskellige tider!

Et vældigt materiale er indsamlet til gavn for den skolehistoriske forskning; men at skabe økonomisk lydhørhed overfor planen, et Dansk Historisk Skolemuseum, har (man fristes til at sige *selvfølgelig!*) vist sig vanskeligt!

Men den samling, som vi har til rådighed i øjeblikket, er et godt grundlag. Vi har for eksempel verdens største samling af skoleplancher (fra 1837 og op til nutiden), en stor samling skolehistoriske arkivalier med mere. Mange ting er testamenteret os, så har I noget interessant liggende, så véd I nu, hvor det kan sendes hen! Vi er i øvrigt ved at etablere en indsamlingsstrategi til beskrivelse af hele det liv, der har foregået på skolerne i Danmark, herunder også kostskolerne og ... Sorø Akademis Skole!

Glenstrups interessante foredrag vakte berettiget interesse, og spørgelysten var stor: Var det meningen, at alt det historiske materiale, som man endnu måtte være i besiddelse af på for eksempel Sorø Akademi, skulle havne på skolemuseet? »Tagskæg« havde for eksempel endnu epauletterne fra sin soldaterkorps-»uni-

form«, og hvad med de gamle geværer fra det selvsamme korps? eksisterer de endnu? Tænk, hvis man kunne stable et komplet »kammer« på benene med skabe, stole, rundt bord og kakkelovn! Det er næppe muligt i dag, utroligt meget er gået tabt, og meget er spredt for alle vinde! Tanken om et specielt *soransk* skolemuseum til illustration af livet på Sorø Akademis Skole gennem tiderne blev bragt på bane, en storartet idé, men hvor skulle det huses?

Glenstrup sluttede af med at påpege, at det selvfølgelig *ikke* var meningen, at et dansk historisk skolemuseum skulle lægge hånd på allerede eksisterende *lokale* samlinger, med mindre da, at de blev skænket museet! *Hauchs Samling* - et enestående museum i sig selv - og de store zoologiske

og etnografiske samlinger på Sorø Akademi hører i den grad sammen med institutionen, at man dårligt kunne se dem anbragt andre steder. Men en fælles EDB-registrering (billeder!) kunne etableres, så kunne man finde frem til de museer (f.eks. i Sorø), hvor ting af interesse opbevares. Tiden er knap, mange skoler nedlægges, og store kulturelle værdier går tabt, hvis man ikke etablerer et dansk skolehistorisk museum NU!!

Vi havde det i øvrigt hyggeligt, også under Nachspielet, hvor vi (mod sædvane?!) drøftede de snydere, som vi havde lidt under; men at gå så vidt som at foreslå Fatter »genetableret«, i form af en vellignende voksdukke iført vams og stok til det historiske skolemuseum i Sorø, vandt ikke ubetinget bifald - men måske alligevel ...?

Paul Rantzaau.

Evig årvågenhed er stadig frihedens pris under ansvar

Af Journalist Alex Herreborg, Gilleleje.

For 51 år siden hin 9. april 1940, hvor Danmark blev besat af tyske tropper, kunne man ikke forudse de begivenheder, der har bragt vort nuværende samfundssystem ind i en helt ny situation - hvor historien faktisk er ved at gentage sig - med mindre befolkningen råber »vagt i gevær« i tide, hvilket, lykkeligvis, tyder på er under optræk via indsatsen fra VÆRN OM DANMARK.

Det tynder stærkt ud i rækkerne blandt kvinder og mænd indenfor landets tidligere modstandsbevægelse, der oplevede »de fem onde år« - men deres indsats via forskellige kanaler efter krigen for at forklare de kommende generationer, hvad der egentlig skete - har ikke været forgæves.

Beviset er den tydelige tilgang af medlemmer i Værn om Danmark's ungdoms-afdeling VODU - hvor fællesskabet i relation til en positiv holdning overfor forsvaret er et centralt samlingspunkt - der givetvis må påvirke de ansvarlige politikere på Christiansborg - forhåbentlig incl. de diverse departementschefer, der har et ord at skulle sige i den sidste ende.

Mange traktater og pagter er nedfældet igennem disse 51 år - men de holdt blot ikke, fordi de ofte var nedskrevet under tvang - og så krakelerer de. FRIHED er derfor løsenet - frihed til at leve med sig selv og med andre - UNDER ANSVAR. Ansvarsløs frihed bliver tøjlesløshed, og det er næppe bedre end tvang.

Overskriften ved siden af »pindsvinemærket« er for såvidt grundlaget for tilværelsen fremover: Stilhed - varsomhed - tilbageholdenhed samt næstekærlighed.

Kunsten i al diplomati er stilhed - hvor det ikke blot gælder om at føre den rette balance, men måske det sværeste: »at lytte og dissekere«. Der vil altid være et filter imellem tanker og tale - og for ikke at såre vore medmennesker er det ofte udmærket at kunne tie - hvor svært det ofte måtte være.

Vor tilværelse reelt og i overført betydning er præget af støj, der ofte opfattes som uro - der herved giver utryghed og usikkerhed. Her har massemedierne såsom pressen, radio og TV en etisk udfordring foran sig, der næppe kan løses, før end de erkender sjælsro og sindsro - som befolkningen og læserne samt seerne higer efter, og som bestemt ikke er til at kimse ad.

Den omsiggribende tekniske udvikling kræver VAR SOMHED MED OMTANKE. At hensynsfuldhed i vor færden vel nok bør være lidt mere i højsædet er vigtigt at fokusere på - netop fordi det ofte kniber lidt med hensynet til ens medmennesker.

Selvbeherskelse er et begreb, der ej mere er magtfuldt. Een ting er, at vi så sandelig ikke har behandlet vor klode særlig pænt, idet vi uden tanke for fremtiden har forurennet den - og desværre alt for ofte i behagelighedens navn.

Dette kræver tilbageholdenhed og tålmod - hvor vi må begynde med os selv - der jo ikke er den dårligste form for MOD, man kan udvise.

Ud af dette skulle forhåbentlig vokse en forståelse for en bedre verden, vi kan leve og dø i - men kun fremtiden vil vise, hvorvidt vi mennesker fortjener denne gestus.

Så har vi næstekærligheden tilbage - og netop dette er det sværeste af alt. Inderst inde har vi vel nok viljen, men at omsætte det i ord og handling er så en helt anden sag.

Verden af i dag er for mange af os ikke helt, som man kunne tænke sig - men vi har dog stadig lov og vel især pligt til at gøre noget ved den - efter egen overbevisning og samvittighed.

Ved en Rebild Fest for år tilbage den 4. juli udtalte hovedtaleren Danny Kaye på vegne af De Forenede Nationer noget særdeles væsentligt: »Prøv at efterlade verden en lille smule bedre end da vi modtog den«.

Måtte dette give os alle noget med hjem til eftertanke, og i særdeleshed være et positivt signal med en hilsen til de kommende dimitterede anno 1991.

Alex Herreborg (S 42).

Rektor B. Hoff

At kvindfolk er fra det har vi altid vidst
Ork! - Se bare på de hatte
og se på deres vrist.

Men at mandfolk omtrent
er lige så gale
det først fornylig er kendt.
- Vi kan ikke længe prale! -

Tænk, nu har man fundet på
at pynte op med broderier
de bukser man har på.

Og snart vil værre idiotier
trænge frem med modens magt. -

- Gud ved, hvor det ender? -
snart ser man de render
med gennembrudte ender
og tunger i ryggen! -

Og, så tror de det er lykken
nej, vi må os skamme
for vi er af samme
elendige hankøn som de.

Dan Fink har fundet dette digt i *Minerva* 1911. Der er intet nyt under solen!

Soranske dødsfald

JENS PETER LETH SØRENSEN(S 31)
3. februar 1913 - 24. marts 1986
NIELS GUSTAV MORTENSEN (S31)
20. oktober 1913 - 4. januar 1987
EYVIND JACOBSEN (S 31)
25. juni 1913 - 12. november 1989
KNUD PETER DAMM (S 42)
5. marts 1923 - 26. marts 1991

Gammelsoranernes Batøk-dyst

Kr. Himmelfartsdag den 9. maj kl. 10-15 i Charlottenlund skov.

Også i år gennemføres traditionen tro det gamle kæppespil (som også på Herlufsholm hedder Fik-Fak) på arealet »Sletten« i Charlottenlund skov.

Det er hovedsageligt de gamle garvede årgange før 1960-62, der kæmper - som regel også med et velkomment indslag fra Herlufsholm og andre kostskoler.

Soranere efter årgang 62 er desværre sjældne gæster, hvilket skyldes, at arealet foran Ingemanns Hus (der jo var batøkplads for store og små i frikvartererne) i en periode blev brugt til oplagsplads for byggematerialer i forbindelse med alumnatbyggeriet. Ærgerligt, at man glemte at genoptage det gode gamle spil, der for undervisningen havde den fordel, at det dannede sunde intermezzo'er af fysisk udfoldelse. *Måtte skolen gøre et helhjertet forsøg på at stille et nyt areal til rådighed, og genoplive spillet!*

Indtil da er aspiranter velkomne til at blive oplært Kr. Himmelfartsdag af vinder-veteraner som Eskild Kyhn, Christian Eifer, Mikael Rørth, Bent Hagemann, Erik Lauritzen, Bjarne Bahr m.fl. Sidste års vinder af vandrepokalen fra 1976 blev Jens Windeleff.

Årets dyst foregår 9. maj kl. 10-15, arealet ligger få minutters gang vest for Danmarks Akvarium, og gamle og nye deltagere, såvel som familiær opbakning med frokostkurve er velkomne. *Jens Windeleff.*

Vedrørende batøk i Charlottenlund

Supplerende til Jens Windeleffs indlæg skal nævnes, at der efter at Poul Ammentorp for et par år siden indstillede sin virksomhed som organisator, har de årlige aktiviteter ikke være indstillet, men der har ikke været så meget synlighed omkring arrangementet.

Organisering af arrangementet er siden Ammentorp med succes gået på skift blandt repræsentanter fra 61-62 årgangene, men det har skortet på referater fra arrangementerne til Soranerbladet.

Batøk Kr. Himmelfartsdag er stadig den dag, hvor familierne mødes i skoven, en dag man ikke behøver at skrive i kalenderen, den »ligger i rygmarven«.

Jeg er sikker på, at jeg taler på »den faste stabs« vegne, Erik Lauritsen (»Laffe«), Eskild Kyhn, Christian Faber, Ove Hoff m.fl. fra soranerne, samt Jørgen Greve m.fl. fra Herlovianerne, at vi gerne ser mange flere fra de unge såvel som de lidt ældre generationer.

Jeg selv er batøkspiller i anden generation. Jeg har mange gode minder fra dengang, jeg som dreng deltog med min far, som ofte tog en omgang med den dengang enestående batøk-kæmper Boserup, der både havde gået på Sorø og Herlufsholm som han skiftedes til at repræsentere.

Det hændte, at de mest udholdende »kæmper« fortsatte spillet i rosenbedet i den nærliggende rækkehushaven i Phistersvej.

Christian Eifer (S 61).

JYSK BATØK

afholdes atter i år Kr. Himmelfartsdag. Denne gang i Rødding i Sønderjylland hos Borch-Jacobsen, der tidligere gæstfrit har lagt have til. Medbring frokostkurv og gerne en sammenklappelig stol. Drikkevarer forefindes.

Som altid denne dag vil vejret være godt, så il til telefonen og meld dig og din familie til en hyggelig skovtur den 9. maj kl. 12.00, til:

Hans Andersen, tlf. 86 25 62 90, Peter Erbs, tlf. 75 51 86 22,

Borch-Jacobsen, tlf. 74 84 22 25 eller,

i arbejdstiden hans hotline **74 84 16 32.**

Adressen er) **Dommergården, Sdr. Tingvej 4B, 6630 Rødding.**

Øboerne er som sædvanligt velkomne.

Runde fødselsdage i maj 1991

1. Rektor Erik Fuglsang-Damgaard (f. 31, '47), Ranunkelvej 3, 9800 Hjørring
4. Læge Olaf Witmeur (f. 31, S 50), Frugtparken 21, 2820 Gentofte.
5. Adjunkt Bent Lyngsø (f. 41, S 60), Rønnebærvej 2, 7200 Grindsted.
6. Provst Ove Berg (f. 21, S 40), Emil Slomanns Vej 8, 2000 Frb.
6. Erik Møller (f. 11, S 30), Baldersbækvej 21, 6682 Hovborg.
7. Oberstløjtnant, R. af Dbg. Anker Petersen (f. 41, S 59), Udbyvej 11, 2740 Skovlunde.
8. Gross. Herluf Lassen (f. 16, R 33), Bjerrelide 5, 2920 Charlottenlund.
14. O. lærer Kristian Erlandsen (f. 31, S 49), Vandrevvej 5, 2900 Hellerup.
15. Red. Lars Lindeberg (f. 31, '47), Østerbrogade 54 A, 2100 Kbh. Ø.
15. Kt.chef Aage Gorm Niegaard (f. 31, R 47), Hegnet 13, 4600 Køge.
15. Savværksejer Finn Pedersen (f. 31, R 49), Slagelsevej 82, 4180 Sorø.
15. O.læge, dr. med. Arne Skouby (f. 16, S 34), Gardes Allé 1, 4., 2900 Hellerup.
16. Hush.lærer Johanne Kyhnau Jensen (f.31, S 51), Søledet 13, 4180 Sorø.
20. Dyrlæge Niels Rønhede (f. 41, S 60), Vestervigvej 53, 7755 Bedsted.
23. Ejgil Rasmussen (f. 11, S 30), ska. 200 West Jackson Ave., Knoxville, Tennessee, USA.
27. Kt.chef Erik Bjerner (f. 16, S 35), Rosenvang 36, 2700 Brønshøj.
28. Dir. Laurids Hedaa (f. 41, '56), Dronningemarken 3, 2820 Gentofte.
29. Generaldir. Hans Jørgen Jensen (f. 31, S 49), TV-byen, Mørkhøjvej 170, 2860 Søborg.
30. Jan H. Plesner (f. 41, R 57), Roskildevvej 100, 3330 Gørløse.

»ska:« – sidste kendte adresse; oplysninger og rettelser til Per Salling, Højgårds-
toften 264, 2630 Taastrup. Tlf.
42 99 78 58

MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 125,- i 1991. For medlemmer fra og med årgang 1984 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 75,-.

Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30
1302 København K.
Telefon 33 13 86 66
Postgiro 4 00 17 10

Kontingent m.v.

SOR-data
Soransk Samfund
Dr. Tværgade 30
1302 København K.
Kontingent:
giro 3 27 13 07

OBS – Årgang 90 er kontingentfri.

**Adresseændring skal i Skandinavi-
en ske til det lokale postkontor
(udenfor Skandinavien direkte til
kassereren).**

OBS – BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland, Sverige og i Island fremendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes **indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank**, da Samfundet ellers må betale **40,00 kr.** for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:

Formanden, borgmester Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon 42 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
53 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
Tlf. 33 13 86 66 – Fax. 33 93 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS

Alleen 9, 4180 Sorø
Tlf. 53 63 05 75 – Fax. 53 63 51 75

ISSN 0903-1340

J RØDGAARD HANSEN

KYSTVEJEN 34
4400 KALUNDBORG

Adresseændringer og reklamationer rettes i Skandinaviens til det lokale postkontor.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4
53 43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162
53 51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården
53 41 11 22

LYNGE & SØN A/S

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK
1103 KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 15 53 35

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. 53 63 01 25

**ADVOKAT
CENTRET**

AHLGADE 49
4300 HOLBÆK

Steen Harrsen
Møderet for Højesteret

Michael Abel
Møderet for Landsret

Jens Klokhøj
Møderet for Landsret

Finn Jørgensen
Møderet for Landsret

Palle Andersen
Møderet for Højesteret

Telefon 53 43 44 45 · Fax 53 43 01 12 · Giro 3 03 81 81